ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ,—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನಗೆ ಬಂದ ಮಾಹಿತಿ ಪ್ರಕಾರ ತಾವು ಹೇಳಿದಂಥ ಕ್ಯಾಟಗರಿ ಆಫೀಸರ್‌ಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಗಾದವರ ಪೈಕಿ ಅತ್ತೆ ಮಾವಂದಿರು ಮತ್ತು ಮಗ ಈ ವರ್ಗದವರು ಸೇರಿರಂತ್ತಾರೆಯೋ ಅಥವಾ ಬರೆ ಅತ್ತೆ ಮಾವಂದಿರು ಸೇರಿದ್ದಾರೆಯೋ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಅದರ ವಿವರಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಟಿ. ವಿ. ರೇಡಿಯೋ ಮತ್ತು ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಪಾನ ನಿರೋಧದ ಬಗ್ಗೆ, ಹೆಂಡ ಕುಡಿಯಬಾರದೆಂದು ಬಹಳವಾಗಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ? ಅತ್ತೆ ಮಾವಂದಿರುಗಳು ಈ ರೀತಿ ವರದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ? ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತದೆಯೇ ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೊಟ್ಟ ಸಲಹೆ ಅತಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಸಲಹೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನಾವು ದೂರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರ ಮತ್ತು ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ದೂರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ನಾವು ಕೂಡ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಮಹಿಳಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಲೀಗಲ್ ಏಡ್ ಬೋರ್ಡ್ ಮುಖಾಂತರ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಈ ಪ್ರಚಾರ ಸಾಧನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಲು ಇನ್ನೂ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೋ ಅದೆಲ್ಲವನ್ನು ಮಾಡಲಂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಚಂದ್ರಪ್ರಭಾ ಅರಸು.— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಮಾನ್ಯ ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರು ಇದೇತಾನೇ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ತಪ್ಪಿಸಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಪಿಡುಗು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹೋಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಇದು ಬರೀ ಶಾಸನ ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸಾರ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮೂಲಕ ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೇವಲ ಇದರಿಂದ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಪಿಡುಗನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗಂಡಸರು ವರದಕ್ಷಿಣೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಗಂಡಸುತನಕ್ಕೆ ಇದು ಅವಮಾನ ಎಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡುವಂತಹ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬನ್ನಿಕೋಡ್ ಬಸಪ್ಪ — ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಕೇಳುವವರನ್ನು ನಂಬುವೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳೂ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಒಳ್ಳೆಯದು.

(ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಗು)

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.— ಇದೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆ.

ಕೆಂಗಲ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ಪ್ರತಿಮೆ

೬೭೨ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ (ಹಾಸನ).— ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಉತ್ತರಿಸುವರೇ ?

ಅ) ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವ ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಕೆಂಗಲ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ನಿಜವೇ ?

ಆ) ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಎಂದಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಮೊತ್ತ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ (ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—

ಅ) ಹೌದು.

ಆ) ೧೯೯೦ನೇ ಮೇ ಕೊನೆಯ ವಾರದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಸದರಿ ಪ್ರತಿಮೆಯ ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚ ೩.೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.— ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಕೆಂಗಲ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದಾರಭ್ಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಆ ಪ್ರತಿಮೆ ಅವರನ್ನು ಹೋಲುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಸನಸಭೆಯಲ್ಲೂ ಹಾಗೆಯೇ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದು ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಕೆಲಸ ಶುರುವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೯೦ನೇ ಮೇ ಕೊನೆಯ ವಾರದಿಂದ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.— ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಯಾವಾಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.— ಈಗಾಗಲೇ ಉತ್ತರ ಒದಗಿಸಿದ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ೨–೧೨–೮೯ ರಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಂಜೀರಾಮನ್ ಅವರಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಮುಂತ್ತು ೫ ತಿಂಗಳ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲಸ ಈಗ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಇದು ಕೆಲವೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ಈ ಕೆಲಸ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಲಸ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಯೋಧರೂ ಮಾಜಿ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಮೇಯರ್ ಅವರೂ ಆದ ಜೆ. ಲಿಂಗಯ್ಯನವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಅವರು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನಿಟರ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಹೆಚ್ಚು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ: ೧೨೯ (೧೭೫೬)

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ರಾಜು (ಸಹಕಾರ ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿ).— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದಕ್ಕೆ ಟೈಮ್ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ,

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಬನ್ನಿಕೋಡ್ ಅವರೇ, ಅವರು ಟೈಂ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹೆಚ್. ಬನ್ನಿಕೋಡ್.— ನಾನು ಕೇಳಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಹಳ ಸರಳವಾದುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಯಾರಿಂದಲೂ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ರೈತರು ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾಲ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಅವರು ಟೈಂ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹೆಚ್. ಬನ್ನಿಕೋಡ್.— ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಳಂಬ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಮುಂದಿನ ವಾರ ನೋಡೋಣ.

ಸಚಿವರುಗಳಿಂದ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಯ ಘೋಷಣೆ

೨೧೧ ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಾಮರಾಜನಗರ).— ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಉತ್ತರಿಸುವರೇ?

ಅ) ಸಚಿವರುಗಳು ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಬಹಿರಂಗ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮ ವಿದೆಯೇ ?

ಆ) ನಿಯಮವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿಯಮ ಮಾಡಲಾಗುವುದೇ ?

ಇ) ಇದುವರೆಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಸಚಿವರುಗಳು ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಬಹಿರಂಗ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ?